

2026/1810

27.7.2026

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2026/1810

z dnia 24 lipca 2026 r.

zmieniające rozporządzenie wykonawcze (UE) 2025/901 w odniesieniu do dodania substancji ketokonazol, midazolam i sewofluran oraz rozporządzenie (WE) nr 1950/2006 w odniesieniu do skreślenia substancji digoksyna, dorzolamid, gryzeofulwina, imipramina, ketokonazol, fenytoina i tykarcylina

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych i uchylające dyrektywę 2001/82/WE ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 115 ust. 5,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2025/901 ⁽²⁾ ustanowiono wykaz substancji, które są niezbędne w leczeniu koniowatych lub które przynoszą dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi możliwościami leczenia dostępnymi dla koniowatych i w przypadku których okres karencji dotyczący koniowatych ma wynosić sześć miesięcy.
- (2) Na mocy rozporządzenia wykonawczego (UE) 2025/901 substancja kwalifikuje się jako „substancja niezbędna” tylko wówczas, gdy nie jest dostępny zadowalający środek alternatywny do leczenia lub diagnostyki przy danym wskazaniu, a schorzenie, w przypadku nieleczenia, spowodowałoby niepotrzebne cierpienie zwierzęcia. Substancja kwalifikuje się jako „przynosząca dodatkowe korzyści kliniczne” tylko wtedy, gdy zapewnia klinicznie istotną korzyść związaną z poprawą skuteczności lub bezpieczeństwa, lub gdy w znacznym stopniu wspomaga leczenie lub diagnostykę. Korzyści te mogą być następstwem między innymi odmiennego sposobu działania, innego profilu farmakokinetycznego lub farmakodynamicznego, innej długości leczenia lub drogi podania.
- (3) Od czasu przyjęcia rozporządzenia wykonawczego (UE) 2025/901 pojawiły się nowe informacje wskazujące, że gryzeofulwina, ketokonazol, midazolam, ryfampicyna i sewofluran mogą spełniać kryteria dotyczące substancji niezbędnych lub przynosić dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi możliwościami leczenia dostępnymi dla koniowatych w przypadku stosowania przy określonych wskazaniach.
- (4) Komisja zwróciła się ⁽³⁾ do Europejskiej Agencji Leków („Agencja”) o zbadanie tych informacji i przedstawienie wytycznych zgodnie z art. 141 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) 2019/6. W wydanych w związku z tym wytycznych ⁽⁴⁾ Agencja stwierdziła, że substancje gryzeofulwina, ketokonazol, midazolam i sewofluran można uznać za niezbędne lub przynoszące dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi możliwościami leczenia dostępnymi dla koniowatych w przypadku stosowania przy proponowanych wskazaniach.
- (5) W ramach wniosku Komisji Agencja oceniła również, czy sześciomiesięczny okres karencji będzie wystarczający w odniesieniu do koniowatych leczonych substancjami uznanymi za niezbędne lub przynoszące dodatkowe korzyści kliniczne przy proponowanych wskazaniach. Agencja nie mogła wykluczyć ryzyka związanego z gryzeofulwiną

⁽¹⁾ Dz.U. L 4 z 7.1.2019, s. 43, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/6/oj>.

⁽²⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2025/901 z dnia 19 maja 2025 r. w sprawie ustanowienia wykazu substancji, które są niezbędne w leczeniu koniowatych lub które przynoszą dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi możliwościami leczenia dostępnymi dla koniowatych i w przypadku których okres karencji dotyczący koniowatych wynosi sześć miesięcy, oraz w sprawie uchylecia rozporządzenia (WE) nr 1950/2006 (Dz.U. L, 2025/901, 20.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/901/oj).

⁽³⁾ Ares(2025)10199539; <https://link.europa.eu/p4F9hp>.

⁽⁴⁾ Wytyczne na podstawie art. 141 ust. 1 lit. f) rozporządzenia (UE) 2019/6 w sprawie weterynaryjnych produktów leczniczych w odniesieniu do pięciu substancji nieuwzględnionych w rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2025/901 (EMA/CVMP/382370/2025, 16 kwietnia 2026 r.).

i ketokonazolem w przypadku stosowania przy wszystkich lub niektórych proponowanych wskazaniach w odniesieniu do każdej z tych substancji, nawet jeżeli przestrzegany jest sześciomiesięczny okres karencji. W opinii naukowej Agencji ⁽⁵⁾, która stanowiła podstawę rozporządzenia wykonawczego (UE) 2025/901, zawarto podobne wnioski w odniesieniu do digoksyny, dorzolamidu, imipraminy i fenytoiny.

- (6) Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1950/2006 ⁽⁶⁾ stosuje się nadal do dnia 21 maja 2027 r. Aby utrzymać wysoki poziom bezpieczeństwa konsumentów, należy zaprzestać stosowania wspomnianych substancji zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1950/2006.
- (7) Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) 2022/1255 ⁽⁷⁾ zarezerwowano klasę karboksypenicylin do leczenia niektórych zakażeń u ludzi. Stosowanie substancji tykarcylina u zwierząt nie jest zatem dozwolone w Unii. Ponieważ rozporządzenie (WE) nr 1950/2006 stosuje się do dnia 21 maja 2027 r., oraz w celu zapewnienia pewności prawa zainteresowanym właściwym organom, lekarzom weterynarii, posiadaczom zwierząt i podmiotom gospodarczym, należy usunąć tę substancję z wykazu w załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1950/2006.
- (8) Należy zatem odpowiednio zmienić rozporządzenie wykonawcze (UE) 2025/901 oraz rozporządzenie (WE) nr 1950/2006.
- (9) Aby uniknąć ryzyka dla bezpieczeństwa konsumentów, zwiększyć dostępność produktów leczniczych dla koniowatych, od których lub z których pozyskuje się żywność, oraz uniknąć niedopuszczalnego cierpienia tych zwierząt, niniejsze rozporządzenie powinno wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (10) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Stałego Komitetu ds. Weterynaryjnych Produktów Leczniczych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Zmiana w rozporządzeniu wykonawczym (UE) 2025/901

Załącznik do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2025/901 zastępuje się tekstem znajdującym się w załączniku do niniejszego rozporządzenia.

Artykuł 2

Zmiana w rozporządzeniu (WE) nr 1950/2006

W załączniku do rozporządzenia (WE) nr 1950/2006 skreśla się pozycje dotyczące substancji digoksyna, dorzolamid, gryzeofulwina, imipramina, ketokonazol, fenytoina i tykarcylina.

⁽⁵⁾ Opinia naukowa na podstawie art. 115 ust. 5 rozporządzenia (UE) 2019/6 w sprawie ustanowienia wykazu substancji, które są niezbędne w leczeniu koniowatych lub przynoszą dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi możliwościami leczenia dostępnymi dla koniowatych i w przypadku których okres karencji dotyczący koniowatych wynosi sześć miesięcy (EMA/CVMP/159047/2023, 18 lipca 2024 r.).

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1950/2006 z dnia 13 grudnia 2006 r. ustanawiające, zgodnie z dyrektywą 2001/82/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnotowego kodeksu odnoszącego się do weterynaryjnych produktów leczniczych, wykaz substancji istotnych w leczeniu zwierząt z rodziny koniowatych oraz substancji przynoszących dodatkowe korzyści kliniczne (Dz.U. L 367 z 22.12.2006, s. 33, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1950/oj>).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2022/1255 z dnia 19 lipca 2022 r. określające środki przeciwdrobnoustrojowe lub grupy środków przeciwdrobnoustrojowych zarezerwowane do leczenia niektórych zakażeń u ludzi zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/6 (Dz.U. L 191 z 20.7.2022, s. 58, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/1255/oj).

Artykuł 3

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 24 lipca 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK
Grupy substancji

I. Środki znieczulające

Substancja czynna ⁽¹⁾	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Oksybuprokaina ^a	Znieczulenie miejscowe oczu	Nie określono	Szerokie doświadczenie kliniczne
Prylokaina ^b	Znieczulenie miejscowe przed wstrzyknięciem dożylnym lub cewnikowaniem	Lidokaina	W określonych preparatach (eutektyczna mieszanina miejscowo działających środków znieczulających), do stosowania miejscowego na skórę; można stosować do ułatwienia wstrzyknięcia dożylnego lub cewnikowania
Sewofluran ^b	Indukcja znieczulenia przy pomocy maski u źrebiąt	Izofluran	Lepiej nadaje się do indukcji przy pomocy maski jako mniej gryzący niż środek alternatywny

⁽¹⁾ Substancje czynne oznaczone literą „a” są substancjami niezbędnymi. Substancje oznaczone literą „b” są substancjami, które przynoszą dodatkowe korzyści kliniczne.

II. Środki przeciwbólowe

Substancja czynna ⁽¹⁾	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Bromfenak ^b	Leczenie zapalenia błony naczyniowej i stanu zapalnego oczu	Ogólnoustrojowe niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ) (np. fluniksyna); ketorolak (oczny) stosowany miejscowo	Stosowane miejscowo NLPZ mogą zmniejszać dyskomfort pacjenta, ograniczać pooperacyjny stan zapalny, zapobiegać zwężeniu źrenicy i poprawiać ostrość widzenia we wczesnym okresie pooperacyjnym
Fentanyl ^b	Podejście wieloaspektowe w przypadku ostrych stanów bólowych o nasileniu od umiarkowanego do dotkliwego	Butorfanol, morfina	Pozwala uzyskać lepszą analgezę niż niektóre inne opioidy i może być stosowany w bardzo bolesnych stanach; uznana wartość terapeutyczna przy stosowaniu w ramach podejścia wieloaspektowego
Ketorolak ^b	Leczenie bólu i stanu zapalnego oczu	Leczenie za pomocą ogólnoustrojowych NLPZ (np. fluniksyny)	Przeznaczony do stosowania miejscowego
Metokarbamol ^b	W ramach protokołów leczenia ciężkich bolesnych skurczów mięśni lub ciężkich stanów zapalenia mięśni	Stosowanie ogólnoustrojowych NLPZ (np. fluniksyny)	Silne rozluźnienie mięśni szkieletowych; specyficzne oddziaływanie na neurony pośredniczące rdzenia kręgowego w celu zmniejszenia ostrych skurczów mięśni szkieletowych bez jednoczesnej zmiany napięcia mięśniowego
Morfina ^b	Analgeza	Butorfanol, fentanyl	Silniejsza niż inne leki przeciwbólowe
Acetonid triamcynolonu ^b	Leczenie zapalenia stawów	Metyloprednizolon	Mniej szkodliwy wpływ na metabolizm chrząstek

III. Środki przeciwdrobnoustrojowe

Substancja czynna ⁽¹⁾	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
I. Antybiotyki			
Amikacyna ^b	Leczenie sepsy u koni i źrebiąt	Gentamycyna, ceftiofur	Lepszy profil bezpieczeństwa u zwierzęcia docelowego
Azytromycyna ^b	Leczenie zakażeń <i>Rhodococcus equi</i> podatnych na azytromycynę	Klarytromycyna, erytromycyna, gamitromycyna, tulatromycyna, doksycyklina	Dodatkowa korzyść kliniczna w przypadkach zakażeń <i>Rhodococcus equi</i> u źrebiąt, których ustąpienie można spowodować dzięki monoterapii lub przez podanie w połączeniu z doksycykliną
Klarytromycyna ^b	Leczenie zakażeń <i>Rhodococcus equi</i> podatnych na klarytromycynę	Azytromycyna, erytromycyna, gamitromycyna, tulatromycyna, doksycyklina	Bardziej aktywna <i>in vitro</i> przeciwko <i>Rhodococcus equi</i> niż erytromycyna lub azytromycyna; osiąga większe stężenia w wydzielinie tkanki nabłonkowej płuc i makrofagach pęcherzykowych płuc niż erytromycyna lub azytromycyna, mimo że okres półtrwania jest krótszy
Kwas fusydowy ^b	Leczenie miejscowe zakażeń oczu spowodowanych przez bakterie Gram-dodatnie podatne na kwas fusydowy	Ofloksacyna, moksyfloksacyna	Szerokie spektrum leczenia zakażeń Gram-dodatnich; pierwszy wybór w przypadku powierzchniowego, nieskomplikowanego owrzodzenia rogówki i ostrego zapalenia spojówek u koni
Moksyfloksacyna ^b	Leczenie miejscowe zewnętrznych zakażeń oczu spowodowanych przez ziarniaki Gram-dodatnie oraz bakterie Gram-ujemne, atypowe i beztlenowe, takie jak <i>Pseudomonas aeruginosa</i> , podatne na moksyfloksacynę	Ofloksacyna	Korzystny profil farmakokinetyczny; spektrum działania obejmuje ziarniaki Gram-dodatnie i bakterie beztlenowe, które mogą być odporne na inne chinolony
Ofloksacyna ^b	Leczenie zewnętrznych zakażeń oczu spowodowanych przez mikroorganizmy Gram-dodatnie i Gram-ujemne podatne na ofloksacynę	Moksyfloksacyna	Doświadczenie kliniczne; przedostaje się przez całą rogówkę do przedniej komory oka
Polimyksyna B ^b	Leczenie bakteryjnego zapalenia rogówki, stosowanie miejscowe	Ofloksacyna, moksyfloksacyna	Skuteczna alternatywa dla leczenia ogólnoustrojowego; odmienny mechanizm działania w stosunku do innych alternatywnych środków stosowanych miejscowo

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści

II. Środki przeciwgrzybicze

Amfoterycyna B ^a	Leczenie grzybiczego zapalenia płuc, stosowanie ogólnoustrojowe	Nie określono	Leczenie z wyboru
Ketokonazol ^b	Terapia wspomagająca w leczeniu grzybicy worków powietrznych, stosowanie miejscowe	Enilkonazol	Mniej drażniący w porównaniu ze środkiem alternatywnym; przeznaczony do stosowania miejscowego
Mikonazol ^b	Leczenie zakażeń grzybiczych oka	Natamycyna, nystatyna, worykonazol	Szerokie spektrum działania; mniej drażniący w porównaniu z innymi miejscowymi środkami przeciwgrzybiczymi
Nystatyna ^b	Leczenie grzybic i drożdżyc oka i dróg płciowych	Mikonazol	Leczenie z wyboru w przypadku drożdżyc
Worykonazol ^b	Leczenie grzybiczego zapalenia rogówki, stosowanie miejscowe	Mikonazol	Szerokie spektrum działania

III. Leki przeciwwirusowe

Acyklowir ^b	Leczenie przypadków zakażenia końskim herpeswirusem typu 1, którym towarzyszą powikłania, wyłącznie stosowanie miejscowe	Gancyklowir	Leczenie z wyboru w przypadku owrzodzenia rogówki przy podejrzeniu wpływu patogenu wirusowego
Gancyklowir ^b	Leczenie przypadków zakażenia końskim herpeswirusem typu 1, którym towarzyszą powikłania, stosowanie miejscowe	Acyklowir, walacyklowir	Liczne dowody na leczenie różnych typów wirusów powodujących zakażenia opryszczkowe
Walacyklowir ^b	Leczenie przypadków zakażenia końskim herpeswirusem typu 1, podanie doustne	Acyklowir	Lepszy profil farmakokinetyczny i inna droga podania

IV. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń układu oddechowego

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Ambroksol ^b	Stymulacja wydzielania surfaktantu u przedwcześnie urodzonych źrebiąt	Sterydy, bromheksyna, dembreksyna, podanie surfaktantu od zdrowego dawcy	Preferowany wybór kliniczny u przedwcześnie urodzonych źrebiąt

Substancja czynna ⁽¹⁾	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Flutikazon ^b	Zwalczanie chorób układu oddechowego o podłożu alergicznym, w tym przypadków łagodnej do umiarkowanej astmy koni i jej podtypów, drogą wziewną	Beklometazon	Wdychanie prowadzi do mniejszej supresji czynności kory nadnerczy, szybszego powrotu do zdrowia po zakończeniu terapii i mniejszej liczby ogólnoustrojowych skutków ubocznych niż ogólnoustrojowa terapia kortykosteroidowa ze względu na ograniczone wchłanianie ogólnoustrojowe przy wdychaniu; szczególnie wskazany do zwalczania łagodnej do umiarkowanej oraz odpornej na leczenie ciężkiej astmy, a także przy długotrwałej terapii podtrzymującej
Bromek ipratropium ^b	Jako środek rozszerzający oskrzela u koni cierpiących na astmę o nasileniu od łagodnej do umiarkowanej	Klenbuterol	Działanie przeciwcholinergiczne, jako środek alternatywny wobec agonistów receptorów beta
Oksymetazolina ^b	Leczenie obrzęku błony śluzowej nosa	Fenylefryna	Agonista receptorów alfa-adrenergicznych o silnych właściwościach zwężania naczyń i dłuższym działaniu
Fenylefryna ^b	Leczenie obrzęku błony śluzowej nosa	Oksymetazolina	Ogranicza potrzebę wprowadzania rurek do nozdrzy podczas powrotu do zdrowia

V. Substancje stosowane w kardiologii

Substancja czynna ⁽¹⁾	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Amiodaron ^b	Leczenie ogólnoustrojowe za pomocą leków podawanych doustnie stosowane w przypadku migotania przedsionków, częstoskurczu nadkomorowego i komorowego	Siarczan/glukonian chinidyny, sotalol, werapamil	Inny sposób działania: lek przeciwartmiczny klasy III
Propafenon ^b	Leczenie częstoskurczu komorowego i tachyarytmii komorowej	Siarczan/glukonian chinidyny	Inny sposób działania: antagonist kanału sodowego, zmniejszający pobudliwość serca
Chinapryl ^a	Leczenie niewydolności serca; ochrona układu krążenia u koni z migotaniem przedsionków (AF) lub niedomykalnością zastawki mitralnej (MR)	Nie określono	Inny sposób działania: inhibitor konwertazy angiotensyny (ACE)
Siarczan/glukonian chinidyny ^b	Leczenie arytmii serca	Amiodaron, sotalol, werapamil	Leczenie z wyboru przy migotaniu przedsionków

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Sotalol ^b	Długotrwałe leczenie arytmii serca	Amiodaron, siarczan/ glukonian chinidyny	Bardziej odpowiedni u koni wymagających długotrwałej terapii przeciwaritmicznej; mniej zdarzeń niepożądanych niż w przypadku amiodaronu
Werapamil ^b	Leczenie arytmii nadkomorowych	Amiodaron, siarczan/ glukonian chinidyny, sotalol	Inny sposób działania: bloker kanału wapniowego

VI. Substancje stosowane w procedurach diagnostycznych

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Siarczan baru ^a	Ulepszona wizualizacja przewodu pokarmowego podczas badań radiograficznych	Nie określono	Brak zadowalającego środka alternatywnego do poprawy wizualizacji przewodu pokarmowego podczas badań radiograficznych
Fluoresceina ^b	Diagnostyka zapalenia lub owrzodzenia rogówki, stosowanie miejscowe	Róż bengalski	Preferowane narzędzie diagnostyczne, gdy następnie potrzebna jest kultura wirusowa
Joheksol ^a	Środek kontrastowy stosowany w radiografii dolnego odcinka dróg moczowych, artografii, mielografii, fistulografii i dakriocystrografii	Nie określono	Niejonowy, rozpuszczalny w wodzie środek kontrastowy
Fenylefryna ^a	Diagnostyka choroby pastwiskowej	Nie określono	Pomocnicze podejście diagnostyczne do polineuropatii – choroby pastwiskowej koni
Róż bengalski ^b	Diagnostyka zapalenia lub owrzodzenia rogówki, stosowanie miejscowe	Fluoresceina	Preferowane narzędzie diagnostyczne w diagnostyce zapalenia/owrzodzeń oczu
Hormon uwalniający tyreotropinę ^a	Diagnostyka dysfunkcji części pośredniej przysadki mózgowej	Nie określono	Brak zadowalających środków alternatywnych do diagnostyki dysfunkcji części pośredniej przysadki mózgowej

VII. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń przewodu pokarmowego

Substancja czynna (')	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Metoklopramid ^b	Leczenie pooperacyjnej niedrożności jelit	Dożylne uzupełnienie płynów, środki przeciwbólowe (np. fluniksyna), lidokaina	Lek prokinetyczny
Mizoprostol ^b	Leczenie gruczołowej choroby żołądka i zapalenia jelita grubego	Omeprazol, sukralfat	Lepszy od omeprazolu w leczeniu gruczołowej choroby żołądka koni
Fenylefryna ^a	Leczenie uwięźnięcia jelita w przestrzeni śledzionowo-nerkowej	Nie określono	Wartość kliniczna w uwalnianiu jelita uwięźniętego w przestrzeni śledzionowo-nerkowej; powoduje zależne od dawki kurczenie się śledziony
Ranitydyna ^b	Leczenie wrzodów żołądka u krytycznie chorych nowo narodzonych źrebiąt, stosowanie dożylne	Omeprazol	Dożylna droga podania przynosi dodatkowe korzyści kliniczne w porównaniu z innymi doustnymi lekami przeciwwrzodowymi
Sukralfat ^b	Leczenie i profilaktyka wrzodów żołądka u koni	Omeprazol	Inny sposób działania niż w przypadku omeprazolu (substancja działająca ochronnie na błonę śluzową), zapewniający fizyczną stabilizację uszkodzonych tkanek

VIII. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń metabolizmu

Substancja czynna (')	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Insulina ^b	Jako substancja pomocnicza w leczeniu hiperlipidemii niereagującej na terapię glukozą lub ciężkiej hiperlipidemii, stosowana w połączeniu z glukozą i innymi terapiami Diagnostyka zaburzeń metabolizmu (np. insulinooporność związana z zespołem metabolicznym koni lub dysfunkcją części pośredniej przysadki mózgowej)	Heparyna o niskiej masie cząsteczkowej może być stosowana w przypadkach hiperlipidemii	Insulina jest preferowanym wyborem klinicznym

IX. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń układu mięśniowo-szkieletowego

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Atrakurium ^b	Wywoływanie porażenia mięśni w znieczuleniu ogólnym	Cisatrakurium, gwajafenezyna	Przynosi dodatkowe korzyści kliniczne u koni w znieczuleniu ogólnym w przypadkach, gdy konieczne jest większe rozluźnienie mięśni, takich jak operacje okulistyczne, niektóre zabiegi ortopedyczne oraz gdy potrzebny jest głęboki dostęp do jamy brzusznej
Cisatrakurium ^b	Wywoływanie porażenia mięśni w znieczuleniu ogólnym	Atrakurium, gwajafenezyna	Przynosi dodatkowe korzyści kliniczne u koni w znieczuleniu ogólnym w przypadkach, gdy konieczne jest większe rozluźnienie mięśni, takich jak operacje okulistyczne, niektóre zabiegi ortopedyczne oraz gdy potrzebny jest głęboki dostęp do jamy brzusznej
Sól sodowa dantrolenu ^b	Zapobieganie rabdomiolizie Zapobieganie hipertermii złośliwej podczas znieczulenia	NLPZ, płyny dożylne, witamina E/selen	Skuteczna jako środek zapobiegawczy, hamuje uwalnianie wapnia z siateczki sarkoplazmatycznej, tym samym powodując przerwanie sprzężenia pobudzenie-skurcz
Edrofonium ^a	Odwracanie skutków porażenia mięśni wywołanego przez atrakurium	Nie określono	Inhibitor cholinesterazy, niezbędny do odwrócenia blokady nerwowo-mięśniowej; najmniejsze skutki uboczne spośród inhibitorów cholinesterazy u koni
Gwajafenezyna ^b	Wywoływanie i utrzymywanie znieczulenia ogólnego w warunkach terenowych	Atrakurium, cisatrakurium	Szczególnie zalecana w warunkach terenowych (pozaszpitalnych), w których może być konieczne znieczulenie; ograniczony depresyjny wpływ na układ krążeniowo-oddechowy ułatwia bezpieczne znieczulenie bez zaawansowanego sprzętu monitorującego lub wentylacji mechanicznej

X. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń neurologicznych

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Diazepam ^a	Lek przeciwdrgawkowy o krótkim działaniu do leczenia napadów drgawek	Nie określono	Lek przeciwdrgawkowy drugiej generacji
Midazolam ^a	Lek przeciwdrgawkowy o krótkim działaniu do leczenia napadów drgawek	Nie określono	Lek przeciwdrgawkowy drugiej generacji

XI. Substancje stosowane w okulistyce

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Acetazolamid ^b	Leczenie jaskry, podanie doustne	Fenylefryna	Jego mechanizm działania jako inhibitora anhidrazy węglowej
Cyklopentolat ^b	Środek rozszerzający źrenice	Atropina, fenylefryna	Wywołuje znaczne rozszerzenie źrenic bez wpływu na wytwarzanie łez, ciśnienie śródgałkowe, funkcję trawienną (tj. ruchliwość jelit i powstawanie stolca) ani tętno
Cyklosporyna A ^b	Leczenie chorób autoimmunologicznych oka	Sterydy stosowane miejscowo	Efekt immunosupresyjny poprzez zahamowanie namnażania limfocytów T i ograniczenie ekspresji genów cytokin
Fenylefryna ^b	Leczenie jaskry i nadmiernego łzawienia	Atropina i tropikamid	Nie zwiększa ciśnienia śródgałkowego (lub zwiększa je tylko nieznacznie)
Synefryna ^b	Leczenie śluzówek oka jako środek udrażniający	Fenylefryna, tetryzolina	Szybki skutek miejscowy; zwiększa wnikanie preparatów miejscowych, zapewniając efekt synergiczny np. z miejscową terapią przeciwdrobnoustrojową
Tetryzolina ^b	Leczenie śluzówek oka jako środek udrażniający	Fenylefryna, synefryna	Szybki skutek miejscowy
Maleinian tymololu ^b	Leczenie jaskry, stosowanie miejscowe	Acetazolamid	Specyficzny sposób działania jako nieselektywnego środka blokującego receptor beta-adrenergiczny, ważny lek w leczeniu jaskry
Acetonid triamcynolonu ^b	Leczenie nawracającego zapalenia błony naczyniowej w przypadkach, które są odporne na inne rodzaje leczenia	Atropina, tropikamid	Skuteczne leczenie niskiego ryzyka w przypadkach, które są odporne na inne rodzaje leczenia
Tropikamid ^b	Leczenie nawracającego zapalenia błony naczyniowej	Atropina, cyklopentolat, acetonid triamcynolonu	Szybkie rozpoczęcie działania

XII. Substancje stosowane do sedacji i premedykacji (i wywołania antagonizmu)

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Acepromazyna ^b	Do wieloaspektowego podejścia do uspokajania i premedykacji w połączeniu z innymi środkami uspokajającymi	Detomidyna, romifidyna, ksylazyna, diazepam	Sposobu działania acepromazyny i wyjątkowej jakości sedacji, jaką ona zapewnia, nie można uzyskać dzięki agonistom receptora alfa 2 ani benzodiazepinom
Atipamezol ^a	Odwracanie skutków agonistów receptora alfa 2	Nie określono	Odwraca skutki uspokajające i przeciwbólowe oraz niepożądane reakcje układu krążenia
Deksmedetomidyna ^b	Sedacja lub znieczulenie ogólne jako część protokołów znieczulenia częściowo lub całkowicie dożylnego	Detomidyna, romifidyna, ksylazyna, diazepam	Najbardziej selektywny agonista receptora alfa 2; krótki okres półtrwania i szybka redystrybucja, które szczególnie sprzyjają jej stosowaniu jako wlewu o stałym przepływie
Diazepam ^b	Premedykacja i indukcja znieczulenia, łagodne uspokojenie przy minimalnych skutkach ubocznych dla układu krążenia i układu oddechowego	Acepromazyna, detomidyna, romifidyna, ksylazyna	Sposób działania (na receptor kwasu gamma-aminomasłowego (GABA)) zapewnia wyjątkowe uspokojenie bez depresji sercowo-oddechowej, którego nie można uzyskać dzięki agonistom receptora alfa 2 (detomidynie, romifidynie i ksylazynie) ani acepromazynie
Midazolam ^b	Premedykacja i indukcja znieczulenia, łagodne uspokojenie przy minimalnych skutkach ubocznych dla układu krążenia i układu oddechowego	Acepromazyna, detomidyna, romifidyna, ksylazyna	Sposób działania (na receptor GABA) zapewnia wyjątkowe uspokojenie bez depresji sercowo-oddechowej, którego nie można uzyskać dzięki agonistom receptora alfa 2 (detomidynie, romifidynie i ksylazynie) ani acepromazynie
Flumazenil ^a	Dożylny środek odwracający skutki wywoływane przez benzodiazepiny podczas wyprowadzania z różnych form znieczulenia całkowicie dożylnego	Nie określono	Antagonista, który konkurencyjnie blokuje miejsce wiązania benzodiazepiny w receptorze GABA
Nalokson ^a	Odwracanie skutków wywołanych przez opioidy w nagłych przypadkach	Nie określono	Brak środków alternatywnych
Propofol ^b	Indukcja znieczulenia u źrebiąt poprzez podanie dożylnie	Izofluran	Poprawa stabilności układu krążenia i jakości wybudzania w porównaniu ze znieczuleniem wziewnym u źrebiąt

XIII. Substancje stosowane w leczeniu zaburzeń ogólnoustrojowych

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Allopyrynol ^b	Uszkodzenie niedokrwienno-reperfuzyjne u nowo narodzonych źrebiąt	Witamina E	Inny niż w przypadku witaminy E sposób działania w blokowaniu powstawania reaktywnych form tlenu (RFT)
Dalteparyna ^b	Środek przeciwzakrzepowy	Heparyna	Zmniejszenie wielkości cząsteczek wiąże się wprawdzie z utratą aktywności hamującej trombinę, ale jednocześnie i ze wzrostem blokowania czynnika Xa (FXa) w porównaniu z niefrakcjonowaną heparyną
Dobutamina ^b	Postępowanie w przypadku niedociśnienia przy znieczuleniu ogólnym	Efedryna	Lek pierwszego wyboru w leczeniu niedociśnienia u dorosłych koniowatych w znieczuleniu ogólnym
Dopamina ^a	Jako część protokołu leczenia wyłącznie w przypadku poważnego uszkodzenia nerek/ niewydolności nerek	Nie określono	Wykazano, że niskie dawki powodują wazodylatację nerek, zwiększony przepływ krwi w nerkach i zwiększone wytwarzanie moczu bez ogólnoustrojowych skutków dla układu krążenia u przytomnych zdrowych koni
Efedryna ^b	Leczenie niedociśnienia przy znieczuleniu ogólnym	Dobutamina	Stosowana w leczeniu niedociśnienia u dorosłych koniowatych przy znieczuleniu ogólnym, w przypadku gdy dobutamina jest nieskuteczna. Inny sposób działania niż dobutamina, mający bardziej bezpośredni wpływ na kurczliwość serca
Polibursztynian żelatyny ^b	Przeciwdziałanie długotrwałej hipowolemii wynikającej z warunków takich jak np. niski poziom albumin	Krystaloidy	Koloidy składają się z większych cząsteczek w porównaniu z krystaloidami, a zatem pozostają dłużej w przestrzeni wewnątrznaczyniowej, co jest korzystne dla korygowania hipowolemii spowodowanej np. przez hipoalbuminemię
Glikopirrolat ^b	Leczenie i profilaktyka bradykardii	Atropina	Minimalny efekt centralny; odpowiedni u przytomnych koni, przed znieczuleniem i po nim
Noradrenalina/norepinefryna ^b	Leczenie wczesnego wstrząsu septycznego Wspieranie pracy układu krążenia u krytycznie chorych źrebiąt	Dobutamina, dopamina	U zagrożonych (chorych) źrebiąt jest to w zasadzie jedyna katecholamina skuteczna w leczeniu niedociśnienia

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Wazopresyna ^b	Leczenie zapaści krążeniowej u źrebiąt i koni dorosłych	Epinefryna, dopamina, dobutamina	Środek alternatywny w przypadkach gdy standardowe terapie z użyciem katecholamin, takich jak dopamina, dobutamina, epinefryna, są nieskuteczne lub wymagają nasilenia działania w celu przywrócenia napięcia naczyniowego w opornych na leczenie stanach wstrząsu wazodylatacyjnego

XIV. Substancje stosowane w leczeniu nowotworów

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Imikwimod ^a	Leczenie sarkoidów	Nie określono	Aktualne badania sugerują, że sarkoidy u koni prawdopodobnie są wynikiem złożonej interakcji, w tym dysfunkcji układu odpornościowego żywiciela

XV. Różne

Substancja czynna (¹)	Wskazania	Środki alternatywne	Wyjaśnienie zastosowania/konkretnych korzyści
Cetyryzyna ^b	Leczenie schorzeń, w przypadku których uznaje się, że potrzebny jest lek przeciwhistaminowy	Chlorfenamina	Odwrotni agoniści receptora histaminy 1 (H1) drugiej generacji są środkami alternatywnymi o mniejszej liczbie (sedatywnych) skutków ubocznych dla ośrodkowego układu nerwowego
Domperidon ^b	Leczenie bezmleczności/upośledzenia mleczności u kłaczy	Sulpiryd	Jego zdolność do pobudzania wydzielania prolaktyny w sytuacjach blokady dopaminergicznej
Sulpiryd ^b	Leczenie bezmleczności/upośledzenia mleczności u kłaczy	Domperidon	Jego zdolność do pobudzania wydzielania prolaktyny w sytuacjach blokady dopaminergicznej